

# Khu Đề xuất BTTN Láng Sen

**Tên khác:**

Đồng Tháp Mười

**Tỉnh:**

Long An

**Diện tích:**

1.124 ha

**Toạ độ:**

10°45' - 10°49' N, 105°45' - 105°49' E

**Vùng sinh thái nông nghiệp:**

Đồng bằng sông Cửu Long

**Có quyết định của Chính phủ:**

Chưa

**Đã thành lập Ban Quản lý:**

Chưa thành lập

**Đã được xây dựng kế hoạch đầu tư:**

Có

**Đáp ứng các tiêu chí của VCF:**

A, B

**Đáp ứng các tiêu chí xã hội:**

Không

**Báo cáo đánh giá nhu cầu bảo tồn:**

Không

**Kế hoạch quản lý:**

Không

**Đánh giá công cụ theo dõi:**

Không

**Có bản đồ vùng:**

Không

## Lịch sử hình thành

Láng Sen không được ghi nhận trong bất kỳ quyết định nào của Chính phủ liên quan đến hệ thống rừng đặc dụng Quốc gia (Bộ NN&PTNT, 1997, Cục kiểm lâm, 2003). Tuy nhiên, Láng Sen được Ủy ban Nhân dân tỉnh Long An đề xuất là Khu Bảo tồn Thiên nhiên năm 1994. Trong thời gian đó, Phân viện Điều tra Quy hoạch Rừng II (Thành phố Hồ Chí Minh) đã xây dựng dự án đầu tư cho Láng Sen (Anon. 1994). Trong dự án đầu tư, khu bảo tồn có diện tích 1.124 ha và có tên là Khu Bảo tồn Sinh cảnh Đồng Tháp Mười. Bản đề xuất thành lập khu bảo tồn thiên nhiên Láng Sen hiện vẫn đang được Bộ NN&PTNT cân nhắc, chưa có quyết định cuối cùng, do vậy Ban quản lý vẫn chưa được thành lập tại khu vực. Trong danh sách các khu bảo tồn đề xuất theo tiêu chí phân hạng mới (Cục Kiểm lâm, 2003) trình Chính phủ, Láng Sen được đề xuất là Khu bảo tồn đất ngập nước. Danh sách này hiện vẫn chưa được Chính phủ phê duyệt. Một phần của khu vực, phần lớn là rừng tràm được thiết kế là rừng sản xuất và thuộc sự quản lý của Lâm trường Tân Hưng (Buckton *et al.* 1999, Nguyễn Đức Tú, 2002).

## Địa hình và thủy văn

Láng Sen nằm ở đồng bằng sông Cửu Long, đây là một phần trong vùng Đồng Tháp Mười nổi tiếng. Khu vực này nguyên là các trảng cỏ ngập nước theo mùa

hiện nay hầu hết đã được chuyển đổi thành đất canh tác. Khác với phần lớn các khu vực thuộc đồng bằng sông Cửu Long, khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Láng Sen không thuộc hệ thủy của sông Mê Kông, mà là hệ thủy của sông Vàm Cỏ. Đất tại Láng Sen bị a xít hoá mạnh, theo Buckton *et al.* (1999) độ pH đo được ở các kênh rạch chính dưới 3,5.

## Đa dạng sinh học

Trong khi khảo sát các vùng đất ngập nước quan trọng ở đồng bằng sông Cửu Long, Chương trình BirdLife Quốc tế tại Việt Nam và Viện Sinh thái và Tài nguyên Sinh vật đã xác định Láng Sen là khu vực duy nhất còn có đại diện của kiểu sinh cảnh rừng tràm bán tự nhiên dọc các kênh rạch tự nhiên có giá trị đặc biệt về đa dạng sinh học (Buckton *et al.* 1999).

Rừng tràm bán tự nhiên phân bố thành từng vạt tại các khu đầm lầy cùng với các loài khác như Tràm *Syzygium* spp., Cà ná *Elaeocarpus hygrophilus*, Gừa *Ficus microcarpa* và Phèn đen *Cassia grandis*. Tuy nhiên, hầu hết rừng tràm trong khu vực là rừng trồng. Tầng cây bụi dưới rừng trồng gồm các loài: Chóc gai *Lasia spinosa*, Vác *Cayratia trifolia* và Mây nước *Flagellaria indica* (Buckton *et al.* 1999).

Láng Sen cũng có một số diện tích các đầm sen. Dạng thảm thực vật này vốn rất đặc trưng cho vùng Đồng Tháp Mười nhưng đến nay đã cực hiếm khi thấy chúng phân bố với diện tích rộng. Hệ thực vật trong

đầm sen thể hiện sự ưu thế của các loài Sen *Nelumbo nucifera*, Súng lam *Nymphaea nouchali*, Súng trắng *N. pubescens* và Súng vuông *N. tetragona*. Ngoài ra, trong khu vực đầm sen còn xuất hiện một số loài Năng ngọt *Eleocharis dulcis*, Rau dừa nước *Ludwigia adscendens*, Cỏ xước nước *Centrostachys aquatica*, Cỏ mồm mễ *Hymenachne acutigluma*, Ý dĩ *Coix aquatica* và *Leersia hexandra* (Buckton *et al.* 1999).

Kết quả khảo sát cho thấy khu hệ chim ít phong phú và đa dạng so với các khu vực khác tại đồng bằng sông Cửu Long. Các loài chim nước phổ biến trong khu gồm có Cò đề nhỏ *Phalacrocorax niger*, Cò bợ *Ardeola bacchus*, Cò lùn hung *Ixobrychus cinnamomeus*, Cò lùn xám *I. sinensis*, Cò đen *Dupetor flavicollis* và Vịt trời *Anas poecilorhyncha* (Buckton *et al.* 1999). Mặc dầu vậy, năm 2002 đã ghi nhận được số lượng đáng kể các loài chim nước lớn đang bị đe dọa trên toàn cầu như Sếu đầu đỏ *Grus antigone* và Giang sen *Mycteria leucocephala*, các loài này thường có mặt trong khu vực vào thời gian rất ngắn nên có thể đây là điểm trú chân bay qua của các loài này trên tuyến đường giữa nơi sinh sản của chúng tại Campuchia và nơi trú đông tại đồng bằng sông Cửu Long, Việt Nam (Nguyễn Đức Tú, 2002). Láng Sen hiện được công nhận là một trong số các vùng chim quan trọng tại Việt Nam (Tordoff 2002).

### Các vấn đề về bảo tồn

Diện tích sinh cảnh có giá trị đa dạng sinh học cao ở Láng Sen tương đối nhỏ. Hơn nữa, khu vực này chưa có các biện pháp bảo vệ có hiệu quả nên các diện tích rừng tràm còn lại vẫn đang tiếp tục bị khai thác. Mật độ thuyền bè cao đi lại trên các sông suối cộng với dân cư đông đúc sống trong và xung quanh khu vực đã dẫn đến tình trạng khai thác tài nguyên trong khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Láng Sen không bền vững. Sản xuất lúa nước và đất thổ cư đang lấn chiếm vào khu bảo tồn kể cả những nơi có giá trị đa dạng sinh học cao nhất như rừng tràm bán tự nhiên (Buckton *et al.* 1999).

### Các giá trị khác

Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Láng Sen cùng với Vườn quốc gia Tràm Chim là hai hệ sinh thái đất ngập nước bán tự nhiên rộng lớn còn sót lại cuối cùng ở vùng Đồng Tháp Mười. Hiện nay, khu vực này chưa có

điều kiện phát triển du lịch sinh thái. Tuy nhiên, nếu được quản lý và bảo vệ tốt thì khu bảo tồn có tiềm năng đối với du lịch sinh thái, vui chơi giải trí, giáo dục bảo tồn thiên nhiên và nghiên cứu khoa học.

### Các dự án có liên quan

Láng Sen là một trong những khu vực điểm của dự án *Bảo tồn và sử dụng bền vững đa dạng sinh học đất ngập nước lưu vực sông Mê Kông*. Dự án này hiện đang được IUCN, ủy ban sông Mê Kông và UNDP triển khai, thực hiện với sự tài trợ của UNDP/GEF và SIDA. Mục tiêu của dự án là hỗ trợ các nước hạ lưu sông Mê Kông tăng cường tiếp cận kết hợp giữa bảo tồn và sử dụng bền vững đa dạng sinh học đất ngập nước với phát triển kinh tế. Các hoạt động trình diễn ở Láng Sen sẽ chủ yếu tập trung vào du lịch sinh thái.

Ngoài ra, Chương trình 661 Quốc gia hiện đang hỗ trợ kinh phí cho các hoạt động lâm nghiệp tại khu vực.

### Đánh giá nhu cầu bảo tồn

Nhu cầu bảo tồn chưa được đánh giá.

### Kế hoạch quản lý

Khu vực chưa xây dựng được kế hoạch quản lý.

### Sự phù hợp với các tiêu chí VCF

Láng Sen hiện chưa phù hợp để được nhận tài trợ VCF do không có các biện pháp quản lý, bảo vệ thích hợp.

| Tiêu chí         | Sự phù hợp                                  |
|------------------|---------------------------------------------|
| A <sub>I</sub>   | LMF2 - Đất ngập nước đồng bắc sông Cửu Long |
| A <sub>II</sub>  | VN007 -Láng Sen                             |
| B <sub>I</sub>   | Đề xuất rừng đặc dụng                       |
| B <sub>II</sub>  | Bảo tồn thiên nhiên                         |
| B <sub>III</sub> | Thuộc sự quản lý của UBND tỉnh              |
| C <sub>I</sub>   |                                             |
| C <sub>II</sub>  |                                             |

### Thể hiện các nhu cầu xã hội

Chưa có báo cáo thể hiện nhu cầu xã hội.

| Tiêu chí | Sự phù hợp |
|----------|------------|
| A        |            |
| B        |            |
| C        |            |
| D        |            |

### Tài liệu tham khảo

Anon. (1994) "Investment plan for Dong Thap Muoi Nature Reserve, Lang Sen, Vinh Hung district, Long An province". Tan An: Long An Provincial Department of Agriculture and Rural Development and Ho Chi Minh City Sub-FIPI. In Vietnamese.

Buckton, S. T., Nguyen Cu, Ha Quy Quynh and Nguyen Duc Tu (1999) The conservation of key wetland sites in the Mekong Delta. Hanoi: BirdLife International Vietnam Programme.

Buckton, S. T., Nguyen Cu, Ha Quy Quynh and Nguyen Duc Tu (2000) "The conservation of key wetland sites in the Mekong Delta". Hanoi: BirdLife International Vietnam Programme. In Vietnamese.

Nguyen Duc Tu (2002) Report on a visit to Long An province, 26 to 29 March 2002. Unpublished report to the BirdLife International Vietnam Programme.

Scott, D. A. (1989) A directory of Asian wetlands. Gland: IUCN.

Tordoff, A. W. ed. (2002) Directory of important bird areas in Vietnam: key sites for conservation. Hanoi: BirdLife International in Indochina and the Institute of Ecology and Biological Resources.

